

Advies

*Ontwerp van uitvoeringsbesluit voor het decreet van 30 april 2004
betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid*

1. Inleiding

De Vlaamse Minister van Onderwijs, Vorming en Werk heeft de raad bij brief van 17 juni 2005 bij hoogdringendheid om een advies gevraagd over het ontwerp van uitvoeringsbesluit voor het decreet van 30 april 2004 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid.

Over het voorontwerp van het decreet zelf heeft de raad geadviseerd op 10 september 2003. De raad heeft op eigen initiatief ook een aanbeveling geformuleerd over de standaarden (d.d. 9 februari 2005).

Het voorliggende ontwerp van uitvoeringsbesluit bevat o.m. de omschrijving van een aantal belangrijke begrippen zoals de aanvrager, de kansengroepen, talentenpas, competentiebewijs; de procedure om tot titels van beroepsbekwaamheid en bijhorende standaarden te komen; de aanvraagprocedure voor een titel; de procedure op basis waarvan erkende studiebewijzen en competentiebewijzen als titel van beroepsbekwaamheid worden beschouwd; de opdrachten van een erkende beoordelingsinstantie; de erkenningscriteria en –procedure, de voorwaarden waaronder een erkenning kan worden geschorst of ingetrokken; de financiering van de beoordelingsinstanties; de aanduiding van de erkenningsinstantie en haar opdrachten; de werking van de beroepscommissie en de toezichtscontrole.

In een bijlage bij het ontwerp van uitvoeringsbesluit wordt een ontwerp van gedragscode voor de beoordelingsinstanties en beoordelaars gepresenteerd.

2. Advies

De raad ondersteunt de visie van het uitvoeringsbesluit. De raad vraagt evenwel nog te willen rekening houden met een aantal opmerkingen.

Het advies bestaat uit twee onderdelen:

- het eerste gedeelte bevat bemerkingen, commentaren en tekstvoorstellen bij het uitvoeringsbesluit. Deze zijn geformuleerd per artikel;
- het tweede gedeelte bevat bemerkingen, commentaar en tekstvoorstellen bij de gedragscode. Deze zijn voor de leesbaarheid rechtstreeks aangebracht in de voor advies voorgelegde tekst van de gedragscode.

2.1. Het uitvoeringsbesluit

Art. 1, 3°: deeltijdse leerplichtige: elke leerling die ingeschreven is in een centrum voor deeltijds onderwijs, die deeltijdse vorming volgt of in de leertijd zit.

De raad pleit ervoor dit afhankelijk te maken van een positief advies van het betrokken centrum voor deeltijds onderwijs, deeltijdse vorming of Syntra, waarin dit verklaart dat betrokkene over voldoende competenties beschikt om met een redelijke kans op slagen een beoordelingsprocedure aan te vangen.

Art. 1, 12°: *omschrijft de aanvrager die zelfstandig is.*

De raad vraagt of hiermee ook de helpers en de meewerkende echtgenotes zijn gedekt. Zo niet, moet dit worden aangevuld.

Art. 1, 14°: *omschrijft het competentiebewijs als een bewijs na het succesvol beëindigen van een opleidingsprogramma.*

De raad stelt voor 'opleidingsprogramma' te vervangen door 'leertraject' aangezien het in de logica ligt van EVC dat ook bewijzen worden erkend van verworven competenties die worden uitgereikt na een informeel leertraject of een werkplekopleiding, waarbij niet altijd is voorzien in een opleidingsprogramma.

Art. 1, 15°: *omschrijft een talentenpas als een portfolio, bedoeld in artikel 2, 6°, van het decreet, beperkt tot de competenties die in het licht van een bepaalde beroepsuitoefening van belang zijn.*

De raad wil vermijden dat de portfolio's zich opstapelen en stelt daarom voor te spreken van een talentenpas als een "uittreksel" of "spin off" van een portfolio, waarbij uit de portfolio die elementen worden gehaald die relevant zijn voor een specifieke titel. De raad vraagt ook een andere naam te gebruiken gezien de term 'pas' de indruk kan wekken dat er een bepaald civiel effect is en ook verwarring kan scheppen met de 'Europass'.

Art. 2, &1: *stelt dat de aanvrager die in het bezit is van een competentiebewijs dat deel uitmaakt van de lijst van competentiebewijzen die gelijkwaardig zijn verklaard met een titel van beroepsbekwaamheid, op zijn verzoek de titel kan ontvangen van de erkenningsinstantie.*

De raad vraagt zich af waarom deze procedure niet eenvoudiger kan door het uitreiken van de titels automatisch te koppelen aan het uitreiken van dergelijke competentiebewijzen. Dit zou het voor de aanvrager alleszins minder bureaucratisch maken en de transparantie naar buiten toe vergroten. Tegelijk vraagt de raad zich af waarom niet in een regeling is voorzien voor erkende studiebewijzen.

Art.3. §1: *jaarlijks verzoekt de minister de SERV om een advies met betrekking tot een selectie van beroepen met overeenkomstige titels, rekening houdend met maatschappelijke behoeften en evoluties, waarvoor de aanvrager in een beoordelingsprocedure kan stappen.*

De raad stelt ter vereenvoudiging en met het oog op een meer planmatige aanpak, voor om het SERV-advies niet telkens afhankelijk te maken van een voorafgaande adviesvraag van de minister, maar in het besluit expliciet in te schrijven dat de SERV jaarlijks tegen een bepaald tijdstip, bijvoorbeeld tegen 30 november, aan de minister zijn advies geeft over de selectie van beroepen waarvoor titels kunnen worden uitgereikt.

Deze adviesprocedure verloopt als volgt:

1. de SERV brengt binnen een termijn van vier maanden na ontvangst van het verzoek van de minister, advies uit over de selectie van bepaalde beroepen en de overeenkomstige titelbenaming;
2. het door de SERV opgestelde advies bevat volgende elementen:
  - a. de argumentatie voor de selectie van de beroepen;
  - b. de benaming van de titel;
  - c. de verwijzing naar het overeenkomstige beroepsprofiel;
  - d. de toekenning van een uniek volgnummer aan de titel;

Hierbij doet de raad het volgende opmerken:

- in b) moet ook de mogelijkheid worden ingebouwd dat deeltitels of varianten worden benoemd (cf. decreet);
- wat betreft d): wat als de minister een bepaald advies van de SERV niet zou honoreren ? Is het daarom niet eerder aangewezen dat de administratie eerder dan de SERV volgnummers toekent aan de titels, deeltitels en varianten. Wat deeltitels en varianten betreft, is ook een aangepaste classificatienummering nodig.

Art. 3. §2: *de Vlaamse regering bepaalt, aan de hand van het advies van de SERV, bedoeld in §1, de beroepen waarvoor een titel van beroepsbekwaamheid kan worden uitgereikt met de overeenkomstige titels.*

De raad vraagt hieraan toe te voegen: De Vlaamse regering maakt haar beslissing over aan de SERV met motivering waarom eventueel wordt afgeweken van het advies van de SERV. Het is immers niet meer dan normaal dat een adviesinstantie wordt ingelicht over de beslissing van de minister en ook een motivering krijgt bij afwijking.

Hoofdstuk IV: *bepaling van standaarden met inbegrip van succescriteria en richtlijnen voor beoordeling*

De raad stelt voor de formulering van de titel van dit hoofdstuk conform te maken met het decreet en dus 'bepaling van standaarden, succescriteria en richtlijnen voor beoordeling'. Immers, in het decreet wordt de standaard gedefinieerd als bestaande uit kerncompetenties. Voor assessment volstaat dit echter niet. Kerncompetenties moeten worden 'geoperationaliseerd' door middel van succescriteria in observeerbaar gedrag. Richtlijnen voor de beoordeling moeten onder meer de betrouwbaarheid van de beoordeling waarborgen. Vandaar dat de SERV in zijn aanbeveling van 9 februari 2005 over de standaarden voor beoordeling van competenties heeft gezegd dat de standaarden bestaan uit kerncompetenties én succescriteria én richtlijnen voor beoordeling. Rekening houdend met legistische bezwaren tegen een wijziging van de definitie van een standaard in het decreet op de titels van beroepsbekwaamheid, moet de omschrijving van hoofdstuk IV dus worden herzien.

Art. 4, §1: *bepaalt dat de SERV binnen het jaar advies moet geven m.b.t. de standaarden voor de vastgestelde beroepen en dat de standaarden worden aangevuld met onder andere een inschatting van het potentieel van aanvragers voor de titels.*

De raad vindt het niet duidelijk aan wie hij zijn advies over de standaarden moet richten: aan de minister of aan de interdepartementale stuurgroep, of aan beiden?

Wat de inschatting betreft van het potentieel aantal aanvragers, wil de raad nu reeds doen opmerken dat zo'n inschatting bijzonder moeilijk is te maken. Daarvoor zijn onder meer cijfers nodig over het aantal effectieve beroepsbeoefenaars in de betrokken beroepen, die niet of nauwelijks voorhanden zijn, en over het aantal burgers dat eventueel zou aanspraak maken op zijn recht op EVC. Gezien we aan het begin staan van die evolutie is het onmogelijk hierover wetenschappelijk gefundeerde voorspellingen te doen. Dit kan maar nadat het systeem een aantal jaren heeft gewerkt en de monitoring op punt staat.

Art. 4, §2: *bepaalt dat een interdepartementale stuurgroep vragen kan stellen over de standaarden van de SERV. Wanneer die ontvankelijk worden verklaard door de unanieme stuurgroep, vindt een overleg met de SERV plaats.*

De raad stelt voor 'een overleg met de SERV te vervangen door een overleg met een 'vertegenwoordiging van de SERV'.

Gezien anders het overleg met het dagelijks bestuur en/of de raad moet worden gevoerd en het om redenen van efficiëntie beter is te overleggen met de ontwikkelaars van de standaard, desgevallend aangeduid door andere (sectorale) deskundigen, wat door de voorgestelde formulering mogelijk wordt gemaakt.

Art. 4, §3: *de minister bepaalt voor iedere titel de standaarden, de succescriteria, de richtlijnen voor beoordeling, de classificatie met de bijbehorende hoogte van het subsidiebedrag en de inschatting van het potentieel van aanvragers, op basis van het advies van de SERV, vermeld in §1 en §2. De SERV bezorgt de door de minister vastgelegde standaarden met inbegrip van succescriteria en richtlijnen voor beoordeling aan de administratie, het ESF-agentschap en de interdepartementale stuurgroep.*

De raad vraagt hieraan toe te voegen dat de Minister zijn beslissing overmaakt aan de SERV, alsook de motivering waarom eventueel wordt afgeweken van het advies van de SERV. Hier geldt ook de opmerking m.b.t. de inschatting van het potentieel aan aanvragers: hoe kan 'een inschatting' bij besluit worden vastgelegd en wat is de zin daarvan.

De raad stelt ook voor de woorden 'met inbegrip van' te schrappen (cf. de opmerking m.b.t. de titel van hoofdstuk IV).

Art. 5; §2, 1°: *stelt dat de interdepartementale stuurgroep bij de beoordeling van de competentiebewijzen moet rekening houden met de voorwaarde dat ze zijn uitgereikt door een opleidingsverstrekker die is erkend in het kader van de opleidings- en begeleidingscheques voor werknemers.*

De raad doet opmerken dat deze voorwaarde opnieuw een voorbeeld is van incoherentie waar het gaat over al dan niet vereiste labels voor overheidssubsidiering. Het ESF label dat voor loopbaanbegeleiding wordt gevraagd is een zwaarder label dan de labels voor opleidingscheques.

Art. 5, §2, 2°: *stelt dat de competentiebewijzen moeten voldoen aan de voorwaarde dat ze de voor een bepaald beroep vereiste competenties moeten omvatten zoals vastgelegd in de standaard.*

De raad stelt voor dat dit wordt aangevuld met 'competenties moeten omvatten zoals vastgelegd in de standaard, evenals de succescriteria en moeten beantwoorden aan richtlijnen voor beoordeling'. Dit is consequent met de opvatting dat competentiebewijzen ook effectief dat moeten bewijzen: nl. dat kerncompetenties worden beheerst en dat dit aan de hand van de succescriteria en richtlijnen voor beoordeling wordt vastgesteld. De raad wil hiermee ook voorkomen dat de erkenning van competentiebewijzen en gelijkwaardig verklaring ermee aan titels van beroepsbekwaamheid de doelstelling van het decreet zou ondermijnen, nl. valoriseren van informeel en non-formeel verworven competenties.

Art. 6, 1°: *De erkende beoordelingsinstantie heeft als opdracht:*

1° de beoordelingsprocedure en –methodologie uitwerken, zoals beschreven in het draaiboek als onderdeel van het erkenningsdossier, bedoeld in artikel 7, §1, 4°, voor die titels waarvoor men als beoordelingsinstantie een erkenning heeft verkregen.

De raad vraagt dat ook uitdrukkelijk zou worden aangegeven dat in dit dossier moet rekening worden gehouden met competenties uit de standaard, de succescriteria en de richtlijnen voor beoordeling. Met andere woorden, dat duidelijk wordt aangegeven hoe met al die elementen wordt rekening gehouden. Dit kan best worden gewaarborgd door de kandidaat-beoordelingsinstanties, in het kader van hun aanvraagdossier, op te leggen dat ze een schematisch overzicht opstellen waarin wordt aangegeven voor elk van de kerncompetenties met welke technieken ze zullen worden beoordeeld. In een ideaal assessment moet immers elke competentie in functie van de betrouwbaarheid van het assessment minstens 2 maal worden ge-assesst aan de hand van 2 verschillende technieken. Het schematisch overzicht moet ook een goede mix zijn van technieken (bv. het kan niet zijn dat een assessment enkel uit interviews zou bestaan).

Dit zal de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen ook makkelijker, transparanter en dus objectiever maken.

Art. 6, 2°: *op verzoek van de aanvrager begeleiding bieden bij het reflecteren over zijn competenties of het invullen en samenstellen van zijn talentenpas.*

De raad stelt voor 'reflecteren over...' te vervangen door 'het inventariseren en beoordelen van zijn eigen competentie...'. Eigenlijk wordt hier bedoeld dat de kandidaat aan zelfreflectie moet doen en daarbij eventueel moet worden begeleid als hij of zij dat nuttig acht.

Art. 6, 4°: *de verworven competenties van de aanvrager beoordelen volgens de uitgewerkte beoordelingsprocedure en –methodologie die bestaat uit een analyse van de talentenpas of portfolio, de praktijk- en theoretische proef. Die beoordeling wordt in een verslag als vermeld in 6° weergegeven.*

De raad vraagt in deze bepaling 'de praktijk- en theoretische proef' te vervangen door 'de praktijk- en/of theoretische proef'. Omdat a) in de richtlijnen voor de beoordeling zal worden bepaald of het om beide of 1 van beide gaat en b) het eigenlijk tegen de logica van competentiegericht beoordelen ingaat dat enkel een theoretische proef zou worden afgelegd. De bepaling wordt ook best ondubbelzinnig geformuleerd: ze laat nu de interpretatie toe alsof iedereen altijd een portfolio of talentpas moet samenstellen alvorens naar de beoordelingsfase te kunnen gaan, terwijl in de geest van het decreet de twee wegen moeten open blijven: ofwel een portfolio of talentenpas samenstellen, ofwel rechtstreeks in assessment gaan.

Zie ook de opmerking bij §1 in verband met het schematisch overzicht van technieken.

Art. 6, 6°: *het advies tot het toekennen van een titel verzenden aan de erkenningsinstantie. Dat advies bevat in ieder geval de identificatiegegevens en een verslag van de beoordeling.*

De raad vraagt hieraan een verwijzing toe te voegen naar art. 17 waaraan zou moeten worden toegevoegd dat de erkenningsinstantie een format voor dit verslag en advies moet vastleggen. Het zal immers voor het toekennen van een titels – en ook voor de monitoring – cruciaal zijn te weten waarop het advies van de beoordelaars is gebaseerd, hoe het assessment is verlopen, enzovoort.

Art. 6, 7°: *aan de interdepartementale stuurgroep gegevens bezorgen die noodzakelijk zijn voor de monitoring, vermeld in artikel 19. Deze gegevens moeten anoniem zijn.*

De raad stelt voor hieraan toe te voegen dat de interdepartementale stuurgroep concrete instructies terzake kan bepalen. Voor een goede monitoring is het immers noodzakelijk dat alle nodige gegevens ook effectief door alle beoordelingsinstanties op een eenvormige wijze worden verstrekt. Ook voor de werking van de erkenningsinstanties is het wezenlijk dat bepaalde gegevens per definitie in het advies van de assessoren is opgenomen (zie commentaar bij art. 17).

Art. 6, 8°: *het in voorkomend geval feedback geven aan de SERV over de standaarden.*

Gezien het voor een kwaliteitsvol assessment cruciaal is dat de assessoren de standaarden eenduidig begrijpen en interpreteren, en gezien in een overgangsfase waarbij nog expertise moet worden opgebouwd, het noodzakelijk is dat via feedback en discussie standaarden worden bijgesteld. Deze formulering laat het over aan de assessoren om al dan niet feedback te geven en voorziet geen mogelijkheid tot informatie voor de assessoren in de standaarden waarmee ze zullen moeten werken. De interdepartementale stuurgroep kan dit evenmin opvangen. De raad vraagt of er geen betere formulering/regeling kan worden gevonden dan wat hier staat.

Art. 7, §1: *bevat de bepalingen met betrekking tot de erkenning van beoordelingsinstanties, met name die m.b.t. het organisatielabel of certificaat of erkenning die een kandidaat beoordelingsinstantie moet hebben..Alsook voorwaarden m.b.t. de kennis en ervaring van personeel.*

De sociale partners hebben in de VESOC-werkgroep reeds gesteld dat de kwaliteitsbewaking voor de titels anders is georganiseerd dan in het analoge besluit op de loopbaanbegeleiding. Er is aangetoond dat de controle strikter verloopt, zij het dat de toegang breder wordt. Ten gronde is het wellicht zo dat hiermee een hoge kwaliteit en doelmatige kwaliteitscontrole worden bereikt.

Maar, de sociale partners zijn van oordeel dat deze regeling opnieuw een voorbeeld is van incoherentie waar het gaat over al dan niet vereiste labels voor overheidssubsidiering. Het ESF label dat voor Loopbaanbegeleiding wordt gevraagd is een zwaarder label dan de labels voor opleidingscheques.

Art. 7, §1, 4°: *bepaalt dat de beoordelingsinstantie een draaiboek moet voorleggen. In dit draaiboek moet geduid worden dat de procedure en methodologie de standaarden, bedoeld in artikel 4, als ijkpunt heeft en dat gevolg wordt gegeven aan de richtlijnen voor de beoordeling, bedoeld in artikel 4.*

De raad vindt dit te zwak geformuleerd en laat de mogelijk open dat beoordelingsinstanties zouden afwijken van de standaarden en de richtlijnen voor beoordeling daarin. Dit kan voor de raad niet. Daarom moet de formulering zijn 'moet geduid worden dat de procedure en methodologie **in overeenstemming zijn met de standaarden, de succescriteria en de richtlijnen voor beoordeling** en dat gevolg ...'. Ook de verplichting een schematisch overzicht te maken van de gebruikte technieken per kerncompetentie moet hier worden herhaald.

Art 7, §1, 5°: *beschikken over een aantoonbare ervaring van minstens één jaar inzake het ontwikkelen van instrumenten voor het beoordelen van competenties.*

Het is hierbij belangrijk dat voorzien wordt dat de minister, zeker in de opstartfase, afwijkingen kan verlenen wanneer de organisatie kan aantonen dat ze over voldoende competenties beschikt inzake beoordeling van competenties.

Art. 7, &1, 6°: *stelt vereisten inzake kennis en ervaring van de begeleider*

De raad is van mening dat voorwaarden stellen aan de professionele ervaring van de begeleider in dit kader zeker noodzakelijk is. De mogelijkheid is voorzien dat de minister andere ervaring gelijkstelt. Dit komt tegemoet aan de opmerking dat er nog geen experimenten hebben plaatsgevonden zoals bij loopbaanbegeleiding.

Art 7, §1, 9°: *stelt dat de beoordelingsactiviteiten onafhankelijk moeten worden georganiseerd van de beoordelingsactiviteiten en eventuele opleidingsactiviteiten.*

De raad vraagt dat ook uitdrukkelijk wordt ingeschreven dat de beoordelingsactiviteiten en de begeleidingsactiviteiten door afzonderlijke personen moeten gebeuren. Reeds in het Advies 'Ruim baan voor competenties' en ook in de DIVA-pilootprojecten is uitdrukkelijk gesteld dat de taken van begeleider en beoordelaar om deontologische redenen niet door 1 en dezelfde persoon mogen gebeuren.

De raad wijst erop dat dit ook expliciet in de gedragscode moet worden opgenomen, daar waar nu enkel sprake is van een onverenigbaarheid met een opleider.

De raad wijst er ook op dat afhankelijk van de gebruikte assessmenttechniek (bv. groepsassessment) meer dan 1 assessor nodig is.

Art 7, §1, 12°: *alle faciliteiten voorzien zodat de toegankelijkheid, de beschikbaarheid en de bereikbaarheid zijn gegarandeerd en deze aan alle potentiële aanvragers bekendmaken.*

De raad merkt hierbij op dat in de nota voor de VESOC-werkgroep sprake was van het terugbetalen van vervoersonkosten om de bereikbaarheid in bepaalde gevallen te garanderen. Als dit niet expliciet opgelegd wordt door het besluit, is dit dan nog voldoende afdwingbaar door dit artikel? De raad vraagt dat indien dit niet voldoende garanties inhoudt, expliciet in het besluit wordt opgenomen dat vervoersonkosten worden terugbetaald.

Art. 7, §3: *het ESF-agentschap onderzoekt de volledigheid van de aanvragen tot erkenning overeenkomstig de bepalingen van §1 en §2.*

De aanvragen tot erkenning die door het ESF-agentschap volledig zijn bevonden, worden voor inhoudelijk advies voorgelegd aan experts, vertrouwd met de titel in kwestie waarvoor een erkenning wordt aangevraagd. Deze experts worden afgevaardigd door het ESF-agentschap, de SERV, de administratie en het departement Onderwijs. De experts van de vier voornoemde instanties bezorgen elk afzonderlijk een inhoudelijk advies over de erkenningsaanvraag uiterlijk vijftien werkdagen na de ontvangst van de door het ESF-agentschap volledig bevonden aanvraag. Als een advies niet binnen de vernoemde termijn van vijftien werkdagen wordt verleend, wordt het advies als gunstig ten aanzien van de aanvraag tot erkenning beschouwd.

Deze interdepartementale stuurgroep adviseert de minister uiterlijk een maand na de ontvangst van de door het ESF-agentschap gebundelde adviezen of de beoordelingsinstanties voldoen aan alle voorwaarden en voor erkenning in aanmerking komen. Voor het formuleren van dat advies kan de interdepartementale stuurgroep beroep doen op de voornoemde experts of externe deskundigen.

De raad vraagt aan de eerste paragraaf al zeker toe te voegen dat het ESF-agentschap in eerste instantie ook de ontvankelijkheid van een dossier beoordeelt.

Voorts doet de raad opmerken dat dit geen normale werkwijze is. De twee experts van respectievelijk onderwijs en werkgelegenheid adviseren zichzelf of minstens hun eigen administratie in de departementale stuurgroep. Dit kan men moeilijk een extern advies noemen.

Ook stelt de raad zich vragen bij het mogelijk beroep doen door de departementale stuurgroep op nog eens andere experts.

Men kan zich met recht en reden afvragen of er bij de huidige stand van zaken nog extra experts zullen gevonden worden, en meer ten gronde, hoe onnodig zwaar de procedure wel niet wordt voor een erkenning.

De raad stelt voor dat de experts in elk geval worden samen gebracht om tot een gemeenschappelijk advies te komen (of een verdeeld advies), zodat er zeker ook een confrontatie van inzichten is. Waardoor het misschien niet meer nodig is dat wordt voorzien dat de interdepartementale stuurgroep nog eens op andere experts een beroep zou moeten doen.

Art 7, §4: *als de minister beslist om de beoordelingsinstantie niet te erkennen, kan de beoordelingsinstantie in kwestie binnen de maand na de beslissing van de minister de nodige aanpassingen aan het aanvraagdossier doorvoeren en zal de minister in de maand volgend op de ontvangst van de aanpassingen een nieuwe beslissing nemen.*

De raad vindt dat deze formulering laat uitschijnen dat het makkelijk is om bij onvoldoende toch terug een dossier in te dienen. Er zou dus beter een onderscheid gemaakt worden dus dossiers met beoordeling 'onvoldoende' en dossiers met beoordeling 'voldoende indien kleine aanpassingen'.

De eerste categorie met 'onvoldoende' zou onmiddellijk moeten worden uitgesloten. De tweede categorie kan opnieuw een aanvraag indienen.

De raad vraagt ook dat de experts en/of interdepartementale stuurgroep opnieuw om een aanvullend advies zou worden gevraagd. Hun opmerkingen bij het oorspronkelijke dossier zullen wellicht gegrond genoeg zijn om een opnieuw ingediend dossier te beoordelen op de aanpassingen.

De raad is ook voorstander van een beperking van het aantal erkenningen per beroep. De mogelijkheid dat de minister een erkenning zou kunnen weigeren op de grond dat er al voldoende erkenningen voor een bepaalde titel zijn, zou hier beter toegevoegd worden.

Art. 8, §1: *bepaalt wanneer een erkenning kan worden geschorst of ingetrokken.*

De raad vraagt hieraan toe te voegen: 8° de gedragscode niet naleeft. Het mag immers niet zo zijn dat een beoordelingsinstantie die de gedragscode niet naleeft toch verder actief zou kunnen blijven.

Art. 8, §2: *bepaalt de voorwaarden waaronder een nieuwe erkenning kan worden aangevraagd na intrekking ervan.*

De raad vraagt wat als het gaat om een schorsing of omzetting naar een erkenning van bepaalde duur?

Art 10, §1, 4°: stelt dat de aanvrager opleidings- en begeleidingscheques, bedoeld in het besluit van de Vlaamse regering van 18 juli 2003 betreffende de opleidings- en begeleidingscheques voor werknemers, kan aanwenden voorzover is voldaan aan voornoemd besluit.

Vooreerst wil de raad aangeven dat het akkoord gaat met de in dit artikel vermelde prijzen. Toch merken de sociale partners op dat er in het voorgestelde systeem een ongelijkheid bestaat tussen werknemers en zelfstandigen. Werknemers moeten namelijk eerst cheques kopen, zelfstandigen niet. Verwijzend naar de discussie over de evaluatie van de opleidingscheques, waar juist voor kansengroepen de aankoop van cheques een administratieve drempel kan betekenen, is dit een niet wenselijke situatie. Daarom moet voor beiden een gelijke structuur opgezet worden met gelijke administratieve formaliteiten.

In ieder geval zal moeten bekeken worden hoe het budget van de opleidingscheques beïnvloed wordt door het opzetten van de nieuwe mogelijkheid om opleidingscheques ook aan te wenden voor de beoordeling van competenties.

Art. 12, §2: de erkende beoordelingsinstantie ontvangt per aanvrager maximaal een subsidie van 200 euro voor het bieden van begeleiding bij het reflecteren over zijn competenties of het invullen en samenstellen van zijn talentenpas.

De raad meent dat de keuze om begeleiding extra te betoelagen en dus niet in de basisfinanciering op te nemen, een terechte keuze is. De raad is echter van oordeel dat als de persoon al loopbaanbegeleiding heeft gevolgd 200 euro toelage een te hoog bedrag is. Er is dan immers al een portfolio beschikbaar, eventueel ook al een advies van de loopbaanadviseur. De beoordelingsinstantie moet dan niet veel meer doen dan het portfolio verwerken tot een 'talentpas'.

Naar analogie met dit besluit, kan de financiering van de loopbaanbegeleidingscentra best ook aangepast worden. De korte loopbaanvragen die nu via de basisfinanciering moeten geregeld worden, zouden ook een aparte betoelaging moeten krijgen.

Art 12, §3: bepaalt dat het subsidiebedrag van 1000 euro geldt voor titels waarvan de af te leggen proeven voor het beoordelen van de standaard, succescriteria en richtlijnen voor beoordeling in kwestie voornamelijk het volgende vereisen:

1. materiaalgebruik;
2. de inzet van beroepsspecifieke software;
3. de inzet van beroepsspecifieke machines.

Het subsidiebedrag van 1200 euro geldt voor titels waarvan de af te leggen proeven voor het beoordelen van de standaard, succescriteria en richtlijnen voor beoordeling in kwestie voornamelijk het volgende vereisen:

1. het gebruik van veel of dure materialen;
2. de inzet van zeer beroepsspecifieke en dure software;
3. de inzet van zeer specifieke en dure machines;
4. een aanzienlijk langere duurtijd voor het afnemen van de praktijk- en theoretische proef door de beoordelaars

De raad vraagt of het telkens om cumulatieve voorwaarden gaat. Wat de formulering 'praktijk- en theoretische proef' betreft, stelt de raad voor hiervan 'en/of' te maken, eventueel een algemene term te gebruiken.

Art. 17, 1°: *legt al een aantal onderdelen vast van een titel van beroepsbekwaamheid, o.m. dat dergelijke titel de competenties moet bevatten uit de standaard.*

De raad vraagt zich af of het wel nodig is dat de titel de competenties bevat. Een beter alternatief zou zijn dat dit in een certificatie-databank (cf. Frans voorbeeld) gebeurt.

Art. 17, 2°: *een format voor de talentenpas vastleggen.*

De raad is van oordeel dat het belangrijk zou zijn hier toe te voegen dat de erkenningsinstantie een aantal zaken vastlegt, bv. door middel van een format, die in het advies en het verslag moeten staan van de beoordelingsinstantie. Dit om het werk van de erkenningsinstantie te vergemakkelijken en efficiënter te maken. Het zou ook de opdracht van monitoring door de interdepartementale stuurgroep vergemakkelijken (cf. art. 19).

Art. 17, 3° en 4°: *bepalen dat de erkenningsinstantie de titels effectief uitreikt op basis van de erkende studiebewijzen en competentiebewijzen.*

De raad vraagt zich ook af of er in het geval van iemand die een studiebewijs of competentiebewijs krijgt dat gelijkgesteld is met een titel ook een dubbele routing moet worden gevolgd. Met andere woorden dat die persoon zijn titel moet aanvragen. Zou het niet beter zijn dat in dergelijk geval de titel automatisch wordt toegekend/uitgereikt met het studie- of competentiebewijs.

Art. 17, 6°, 7° en 10°: *bevatten bepalingen met betrekking tot gegevens over de kandidaten, de beoordelingsresultaten, een databank en het opstellen van een jaarverslag door de erkenningsinstantie.*

Art. 19: *bepaalt dat de interdepartementale stuurgroep instaat voor de monitoring en een jaarverslag hierover.*

De raad vraagt dat:

- ook gerapporteerd wordt over de eerstelijnsbehandeling van de klachten;
- zowel de gegevens als de jaarverslagen (van de erkenningsinstantie en de interdepartementale stuurgroep) ook aan de raad zouden worden bezorgd omdat het belangrijk is ook voor de opvolging door de sociale partners dat de raad die kent;
- een globale globale databank wordt gecreëerd waarin werkgevers en volwassenen op eenvoudige wijze aan de weet kunnen komen waar een bepaald diploma/certificaat/getuigschrift/titel (in een bepaald jaar) voor staat (cf. Frans voorbeeld).

Art 17: *behandelt de beroepscommissie.*

De raad vraagt:

- de samenstelling van de commissie te bepalen (generiek);
- toe te voegen dat de lijst van experts zal worden toegevoegd voor samenstelling van de beroepscommissie bij het vrijgeven van een titel.

Art. 23: *In het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding worden de volgende wijzigingen aangebracht:*

1. aan artikel 25, derde streepje, worden de volgende woorden toegevoegd: “met de eventuele vermelding van de vereiste titel of titels van beroepsbekwaamheid”.
2. aan artikel 27, § 1, tweede streepje, worden de volgende woorden toegevoegd: “met de eventuele vermelding van de behaalde titel of titels van beroepsbekwaamheid”

De raad stelt voor in art. 27 § 1 van het VDAB-besluit eerder het derde streepje aan te vullen, dat betrekking heeft op de beroepskwalificaties, niet in het minst ook omdat de titels voor beroepsbekwaamheid ook op een andere wijze kunnen worden verworven dan via studie- of beroepsverleden.

2.2. De gedragscode

De raad ondersteunt eveneens de visie omtrent de gedragscode, maar heeft nog een aantal opmerkingen en stelt enkele aanpassingen voor.

Enkele algemene opmerkingen bij de gedragscode zijn:

- dat het, zoals voor loopbaanbegeleiding, wenselijk is de gedragscode uitdrukkelijk op te leggen aan de beoordelingsinstantie zelf (deze is verantwoordelijk voor naleving t.a.v. personeelsleden en free-lancers).
- dat de naleving ontbreekt van het decreet Mahassine en van het Handvest van de werkzoekende.

Voor een gemakkelijke lezing van de door de raad voorgestelde aanpassingen en wijzigingen op de tekst van de gedragscode, wordt de originele tekst met wijzigingen in de marge door middel van een verticale lijn en/of in het vet in de tekst weergegeven.

GEDRAGSCODE VOOR HET HERKENNEN EN BEOORDELEN VAN COMPETENTIES (BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING BETREFFENDE HET VERWERVEN VAN EEN TITEL VAN BEROEPSBEKWAAMHEID)

Inleiding

De gedragscode gebruikt de termen 'aanvrager' en 'beoordelaar' als volgt:

Aanvrager: de persoon die het beoordelingsproces van zijn of haar verworven competenties instapt en doorloopt.

Begeleider: de persoon die binnen de beoordelingsinstantie instaat voor het bieden van begeleiding bij het reflecteren over competenties en het invullen van de talentenpas (is begeleidingsinstantie)

Beoordelaar: de persoon die instaat voor het eigenlijke beoordelen .

Elke erkende beoordelingsinstantie biedt naast de beoordeling ook begeleiding bij het reflecteren over competenties en het invullen van de talentenpas. Hiervoor wordt een begeleider ingezet. **De beoordelingsinstantie garandeert dat begeleiders en beoordelaars handelen volgens de bepalingen van de gedragscode.**

1. De houding en rol van de begeleider en beoordelaar

De begeleider en de beoordelaar in een beoordelingsinstantie voor titels van beroepsbekwaamheid moeten verschillende personen zijn.

- De beoordeling van competenties is **doelgericht** met als duidelijke doelstelling competenties te beoordelen volgens een methode die voldoet aan alle gestelde criteria, dit op objectieve en neutrale wijze en een advies hierover aan de aanvrager te verstrekken.

- De begeleider/beoordelaar gaat een vertrouwensrelatie aan met de aanvrager. Hij moet er aanhoudend over waken dat de vertrouwelijkheid van de verzamelde gegevens niet wordt geschaad.
- Bij de uitvoering van zijn functie als begeleider/beoordelaar gaat de begeleider/beoordelaar steeds uit van hoogstaande ethische normen wat de bescherming van de privacy of het uitsluiten van discriminatie betreft.
- De begeleider/beoordelaar is in geen geval opleider-instructeur **of begeleider bij een werkplekopleiding** geweest van de aanvrager.

2. Kwaliteit

De beoordelingsinstantie streeft een dienstverlening na van een zo hoog mogelijke kwaliteit. Hij **garandeert dat de begeleiders en beoefenaars** hun beroep **uitoefenen** op een deskundige en verantwoorde wijze, en ziet erop toe **dat ze de** eigen professionele competenties op peil houden en verder uitbouwen.

Dat vereist **in hoofde van de begeleiders of de beoordelaars** de volgende kwalificaties:

- de aanwezigheid van een degelijke vooropleiding en basiskwalificaties. De dienstverlener is terdege voorbereid om begeleiding bij herkenning/een beoordeling uit te voeren en een advies te formuleren. Elke begeleider/beoordelaar heeft een of meer professioneel relevante opleidingen met succes doorlopen en kan dat bewijzen met de nodige diploma's of certificaten, of hij kan aantonen dat hij beschikt over een gelijkgestelde professionele ervaring;
- minimale aantoonbare beroepsraadaring in het beoordelen van competenties voor bepaalde titels. De beoordelaar met minder dan één jaar beroepsraadaring, wordt geleid en gevolgd door een meer ervaren beoordelaar die ook de eindverantwoordelijkheid draagt voor het verloop van de beoordeling;
- zelfkennis. De begeleider/beoordelaar erkent zijn professionele en persoonlijke beperkingen en doet indien nodig een beroep op professioneel advies en ondersteuning. Hij hanteert enkel die methoden als hij daarvoor de vereiste competenties heeft;
- vormingsengagement. De beoordelingsinstantie ziet erop toe dat de begeleiders/beoordelaars voorafgaand aan de dienstverlening een passende training hebben doorlopen die gericht is op de ontwikkeling van de eigen deskundigheid met betrekking tot het vervullen van de begeleidings- en/of beoordelingsopdrachten van de beoordelingsinstantie.

Tegelijk garandeert de instantie voortgezette opleiding aan beoordelaars en begeleiders, waar mogelijk door netwerking tussen instanties (cf. Europese werkgroep).

Bij de beoordeling worden de nodige garanties ingebouwd zodat recht wordt gedaan aan het volledige spectrum van competenties die iemand heeft verworven, in de mate dat ze relevant zijn voor het betreffende beroep:

- zowel formeel als informeel verworven competenties;
- zowel competenties die in een Vlaamse context werden verworven als competenties die in andere regio's of in het buitenland werden verworven;
- zowel competenties die via onderwijs, opleiding als beroepRaadaring werden verworven als competenties die (levensbreed) werden verworven, bijvoorbeeld via het verenigingsleven of via vrijetijdsbeoefening (cf. IAO-aanbeveling human resources 2004, art. 11).

Bij de beoordeling worden de nodige garanties ingebouwd inzake betrouwbaarheid en validiteit, zodat bij positieve beoordeling effectief voldoende zekerheid is dat de persoon competent is in functie van het beroep waarvoor de titel wordt aangevraagd.

Dit houdt ook dat de instantie haar procedures voldoende transparant maakt voor derden, zodat deze ten allen tijde de betrouwbaarheid en validiteit van het beoordelingsproces adequaat kunnen beoordelen (cf. voorstellen Europese EVC-werkgroep, november 2003).

De betrouwbaarheid en validiteit moet van die aard zijn dat twee verschillende beoordelingsinstanties onafhankelijk van elkaar tot hetzelfde besluit zouden komen (cf. voorstellen Europese werkgroep)

3. Informatie-uitwisseling bij de aanvang van de dienstverlening

Transparantie van de dienstverlening. De **instantie** zorgt ervoor dat elke aanvrager die gebruik maakt van de dienstverlening, van bij de start een duidelijk beeld heeft van de mogelijkheden en de beperkingen ervan.

Bij de aanvang van de beoordeling zorgt de begeleider/beoordelaar ervoor dat de aanvrager een volledig begrip kan hebben van:

- de doelstellingen van de beoordeling van competenties;
- **de standaarden op basis waarvan wordt beoordeeld, met inbegrip van de wegingsfactoren die desgevallend worden gehanteerd voor verschillende kerncompetenties (cf. voorstellen Europese werkgroep)**
- de diensten die geleverd worden door de beoordelingsinstantie en de planning ervan;
- het bedrag dat de aanvrager moet betalen voor de dienstverlening;
- de betalingswijze, de mogelijkheid en voorwaarden om opleidingscheques voor werknemers te gebruiken;
- de hoeveelheid tijd die de aanvrager zal moeten investeren om te kunnen komen tot een volwaardige beoordeling van zijn of haar competenties;
- de achtereenvolgende stappen van het beoordelingsproces zelf;
- de methodieken die in het beoordelingsproces worden gebruikt;
- het afrondingsmoment van de beoordeling, het beoordelingsadvies;

- de deontologische regels die de begeleider/beoordelaar tijdens de dienstverlening moet volgen;
- de klachtenmogelijkheid **en de beroepsmogelijkheid** over deze dienstverlening.

Bij de aanvang van de beoordeling van competenties ontvangt de aanvrager een schriftelijk exemplaar van deze bepalingen. De aanvrager krijgt er een mondelinge toelichting over.

4. Het contact tussen de dienstverlener en de aanvrager tijdens de dienstverlening

4.1 De eigen verantwoordelijkheid en de autonomie van de aanvrager

Tijdens het beoordelingsproces respecteert de **instantie** de eigen verantwoordelijkheid en de autonomie van de aanvrager. Dat uit zich als volgt:

- De aanvrager neemt vrijwillig deel aan de beoordeling van competenties. De zelfbeschikking van de aanvrager komt tot uiting in het recht om de professionele relatie met de begeleider/beoordelaar al dan niet aan te gaan, voort te zetten of te beëindigen. De begeleider/beoordelaar laat de dienstverlening niet langer duren dan nodig is voor de aanvrager;
- Elke aanvrager verbindt er zich toe de nodige informatie die de begeleider/beoordelaar nodig heeft om zijn professioneel handelen te waarborgen, te verstrekken;
- De **instantie** legt een zekere terughoudendheid aan de dag. Hij dringt niet verder door in de persoonlijke levenssfeer van de aanvrager dan noodzakelijk is voor het slagen van de begeleiding/beoordeling;
- De **instantie** neemt voldoende professionele afstand. Hij vermengt geen professionele en niet-professionele rollen om te vermijden dat hij niet in staat is een professionele afstand tot de aanvrager te bewaren waardoor de belangen van de aanvrager kunnen worden geschaad.
- De **instantie** zal in het kader van de dienstverlening geen contacten leggen met derden (organisaties, natuurlijke personen, de werkgever) zonder de uitdrukkelijke toestemming van de aanvrager. De aanvrager kan die toestemming immers pas geven nadat het voor hem duidelijk is waarom dat contact met derden wordt gelegd en wat ervan wordt verwacht;
- De **instantie** voorziet in een permanente fysieke aanwezigheid van een professionele derde tijdens de praktijkproef. De **instantie** neemt de nodige voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het voldoende verzekeren van eventuele ongevallen of schade, ongeacht of deze al dan niet door de aanvrager werden berokkend tijdens zijn beoordeling.

4.2 Onafhankelijke doorverwijzing

De **instantie** zal zich bij doorverwijzingen (vb. naar opleiding, **loopbaanbegeleiding** of arbeidsbemiddeling) op geen enkele wijze laten leiden door de belangen of behoeften van de eigen organisatie of van andere organisaties.

4.3 Vertrouwelijkheid in de samenwerking.

De **instantie** gaat een vertrouwensrelatie aan met de aanvrager. Dat dwingt hem tot geheimhouding over alles wat hij verneemt door de uitoefening van de dienstverleningsfunctie. Dat betekent dat:

- de begeleider/beoordelaar in overeenstemming met de regels en principes van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet handelen;
- de begeleider/beoordelaar alle informatie van de aanvrager strikt vertrouwelijk moet behandelen en die onder geen beding mag doorgeven of meedelen aan derden, tenzij de aanvrager daar vooraf uitdrukkelijk toestemming voor gegeven heeft. Dat is enkel mogelijk als het voor de aanvrager duidelijk is waarom die informatie moet worden gegeven en nadat hij de desbetreffende informatie (rapport, dossier...) heeft kunnen inkijken;
- enkel die gegevens zullen worden geregistreerd die relevant zijn voor het onderbouwen van het advies en die noodzakelijk zijn voor de dienstdoelstellingen van de beoordelaar. In geval de resultaten worden verwerkt, zal dit volstrekt anoniem gebeuren;
- de aanvrager ten allen tijde inzagerecht heeft in de gegevens die tijdens de beoordeling over hem werden verzameld;
- na afloop van de dienstverlening de geheimhoudingsplicht van de begeleider/beoordelaar blijft bestaan;
- alle verzamelde informatie (testresultaten, gespreksinhoud enzovoort) worden na afloop van de beoordeling aan de aanvrager bezorgd.

4.4 Uitzonderingen op de vertrouwelijkheid

In de volgende gevallen wordt een uitzondering op de vertrouwelijkheid gemaakt:

- gegevens met name identificatiegegevens en beoordelingsadvies die moeten worden meegedeeld aan de erkenningsinstantie ten einde deze de titel van beroepsbekwaamheid aan de aanvrager zou kunnen uitreiken;
- gegevens die moeten worden geregistreerd voor en kunnen worden opgevraagd door de subsidiërende instantie. In dit geval bezorgt de begeleider/beoordelaar uitsluitend identificatiegegevens, trajectbeschrijvende data en het resultaat van de beoordeling aan de subsidiërende instantie;
- een beperkte interne gegevensdoorstroming in de gesubsidieerde beoordelingsinstantie, die noodzakelijk is met het oog op een adequaat management van deze dienstverlening;
- gegevens die noodzakelijk zijn voor de monitoringsopdracht van de interdepartementale stuurgroep. De gegevens moeten anoniem zijn zodat het onmogelijk is vast te stellen op welke persoon ze betrekking hebben.

Alle andere informatie kan pas aan derden meegedeeld worden na expliciete voorafgaande toestemming van de aanvrager.

4.5. Gelijke behandeling en non-discriminatie

De beoordelingsinstantie garandeert de naleving van de bepalingen van het decreet betreffende de evenredige participatie op de arbeidsmarkt en zijn uitvoeringsbesluiten.

In het bijzonder garandeert de beoordelingsinstantie een gelijke behandeling en non-discriminatie tijdens de procedure van beoordeling van de competenties, in het bijzonder:

- door bij de uitwerking van EVC-procedures garanties in te bouwen dat volwaardig rekening wordt gehouden met de competenties en kwalificaties die in het buitenland werden verworven (cf. IAO-aanbeveling 2004, art. 12);
- door het gebruik van methodieken en testmethoden die genderneutraal zijn (cf. IAO-aanbeveling, art. 18 (g))
- door het gebruik van methodieken en testmethoden die de grootst mogelijke garanties inhouden dat ze niet onbewust tot discriminatie leiden van allochtonen;
- door de methodieken en testmethoden zoveel als mogelijk toegankelijk te maken en te houden voor kortgeschoolden en/of laaggeletterden.

4.6 Eigendom

De instantie garandeert dat de resultaten van de EVC-procedure het eigendom zijn van het individu. Ze mogen niet zonder instemming van het individu worden meege"

4.7 Onpartijdigheid

De beoordelingsinstanties moeten garanderen dat de beoordeling, in alle fasen, geheel onpartijdig gebeurt (cf. EU-werkgroep).

4.8. Handvest van de Werkzoekende

De beoordelingsinstantie moet garanderen dat bij de dienstverlening naar werkzoekenden de bepalingen van het Decreet houdende het Handvest van de Werkzoekende en zijn uitvoeringsbesluiten volledig worden nageleefd.

5. Klachten

Op het niveau van de beoordelingsinstantie is er een eerstelijnsbehandeling voor klachten over het niet-naleven van deze gedragscode voor de beoordeling van competenties of over

een concrete al dan niet verrichte handeling of over de werking van de organisatie. De klacht wordt in ieder geval behandeld door een persoon die niet bij de feiten waarop de klacht betrekking heeft, betrokken is geweest. De persoon die de klacht behandelt, is verplicht het beroepsgeheim te respecteren en een strikte neutraliteit in acht te nemen. De beoordelingsinstantie stelt de klant bij de aanvang van de dienstverlening schriftelijk op de hoogte van deze interne klachtenbehandeling.